

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

***Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції, присвяченої пам'яті професора, заслуженого
працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка***

ПОЛТАВА 2021

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. м. Полтава, 31 березня 2021 року. Полтава, 2021. 573 с.

(Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації № 56 від 21 січня 2021 р.)

Організаційний комітет:

Дорогань-Писаренко Людмила – к.е.н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії.

Плаксієнко Валерій – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Гуцаленко Любова - д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів і природокористування України

Давидюк Тетяна - д.е.н., професор, професор кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Крюкова Ірина - д.е.н, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету,

Славкова Олена - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

Сук Петро - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Пасічник Юрій - д.е.н., професор, головний науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

Костюченко Валентина - д.е.н, доцент, професор кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету

Назаренко Олександр - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету

Тищенко Вікторія - д.е.н, доцент, завідувач кафедри митної справи Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

Холявко Наталія - д.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»

Канцедал Наталія – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Прокопишин Оксана – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного аграрного університету

Лега Ольга – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Яловега Людмила – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії

Ліпський Роман – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Другої Світової Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Дерун І.А., Мисака Г.В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЕВОЛЮЦІЯ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ТЕОРІЇ ЛЕГІТИМНОСТІ..... 83

Джафарова О.В.

Науковий керівник – Єршова Н.Ю.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА, КОНТРОЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОСНОВА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ
ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ
ПІДПРИЄМСТВА..... 86**

Дорожинська І. О., Романченко Ю. О.

Полтавська державна аграрна академія

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ..... 88

Дорожинська І. О.

Науковий керівник - Романченко Ю. О.

Полтавська державна аграрна академія

**НОРМАТИВНИЙ СУПРОВІД БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА
ЗАМОВНИКАМИ..... 90**

Дубровская А.В.

Научный руководитель - Маталыцкая С.К.

Белорусский государственный экономический университет

КУРСОВЫЕ РАЗНИЦЫ: НОВАЦИИ В УЧЕТЕ..... 92

Єлісєєва О. М.

Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України

**ОСОБЛИВОСТІ ІНДЕКСАЦІЇ ТАКС ДЛЯ ОБЧИСЛЕННЯ РОЗМІРУ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ
НЕЗАКОННИМ ВИРУБУВАННЯМ ТА ПОШКОДЖЕННЯМ ДЕРЕВ, ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ
СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ..... 94**

Єрмолаєва М. В.

Полтавський державний аграрний університет

ОБ'ЄДНАНА БУХГАЛТЕРСЬКА ЗВІТНІСТЬ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ..... 97

Жечева А.М.

Науковий керівник – Костякова А.А.

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного

ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ..... 99

Житник Н. М.

Науковий керівник – Канцедал Н. А.

Полтавський державний аграрний університет

АКТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ..... 102

Житник О. М.

Науковий керівник – Зюкова М. М.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ЗНАЧЕННЯ..... 104

ОБ'ЄДНАНА БУХГАЛТЕРСЬКА ЗВІТНІСТЬ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Завершальним етапом облікової роботи бухгалтерської служби є складання річної бухгалтерської звітності підприємства. До її складу входить фінансова, податкова, статистична та спеціалізована звітність. Форми і зміст фінансової звітності визначено відповідним НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» і на сьогодні бухгалтер вже опанував особливості заповнення звітних форм та методику відображення в них інформації щодо активів, джерел їх формування, фінансових результатів діяльності підприємства, руху грошових коштів та змін у власному капіталі [1].

Методика складання форм податкової та статистичної звітності визначається системою оподаткування та галузевим підпорядкуванням конкретного підприємства і регламентується відповідними наказами та інструкціями Державної податкової служби та Державного комітету статистики України. В кожному конкретному випадку номенклатура податкової та статистичної звітності буде залежати від специфіки конкретного підприємства.

Слід зазначити, що до 2019 року підприємства повинні були звітуватися переди соціального страхування щодо нарахованих сум допомоги та отриманого фінансування [2]. На сьогодні суб'єкти підприємницької діяльності подають до органів Фонду соціального страхування Звіт по заборгованості зі страхувальника зі сплати страхових коштів до Фонду соціального страхування України в тому випадку, коли мають певну заборгованість перед ФСС. Звіт складається наростаючим підсумком з початку року і подається до Фонду до моменту повного погашення заборгованості [3].

Коли розмова починається про звітування щодо Єдиного соціального внеску, податку на доходи фізичних осіб та військового збору, то виникає значна кількість запитань. Проблема полягає в тому, що базою нарахування цих податків та обов'язкових платежів є сума нарахованого доходу фізичних осіб, а це означає, що нараховані та утримані податки та платежі спрямовуються за різними напрямками та на різні рахунки.

До 2021 року бухгалтерська служба звітувалася окремо за Єдиним соціальним внеском та податком на доходи фізичних осіб. Щодо сплати військового збору окремої форми звітності не було передбачено. Починаючи з 2021 року запроваджено об'єднана звітність за ЄСВ, ПДФО та військовим збором.

В цьому є певна логіка, оскільки справляння цих податків та платежів має єдину базу нарахування. Відповідно, логічним є зведення інформації про нарахування на фонд оплати праці та утримання із заробітної плати в єдину об'єднану форму звітності. У поточному році суб'єкти підприємницької діяльності почали подавати Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку-фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску до якого складається 6 додатків.

Найчастіше вживаними додатками є Додаток 1 «Відомості про нарахування заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам», форма

якого затв. Наказом МФУ від 15.12.2020 р. № 773, Додаток 4 «Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору, затв. Наказом МФУ від 15.12.2020 р. № 773 та Додаток 5 «Звіт про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску», затв. Наказом МФУ від 15.12.2020 р. № 773. Решта додатків відображає інформацію про осіб, які доглядають за дитиною до трьох років та проходять військову службу і заповнюються за необхідністю. Нововведенням в зазначеній звітності є наявність інформації щодо утриманого та перерахованого військового збору.

Позитивним при цьому є можливість отримати необхідну інформацію з одного джерела і можливість подання звітності за однією адресою. Це суттєво спрощує роботу бухгалтера. Крім того, така об'єднана звітність починаючи з 2021 року подається поквартально, а не помісячно як було раніше. Це також на перший погляд зменшує навантаження на облікову службу підприємства. Але з іншого боку, квартальне звітування може принести певні незручності тій самій бухгалтерській службі і працівникам підприємства.

В першу чергу це може стосуватися необхідності нарахування та виплати допомоги з тимчасової непрацездатності, яка сплачується за рахунок коштів ФСС та перерахуванню пенсій. В обох випадках необхідна інформація щодо нарахованих доходів громадянам за кожний місяць звітного періоду, а вона тепер надходитиме раз у квартал і внаслідок цього відбудуться затримки у проведенні відповідних нарахувань і виплат.

Для врегулювання цих проблем бухгалтерська служба тепер повинна перше, уважно слідкувати за надходженням листків тимчасової непрацездатності і працівниками, які планують виходити на пенсію або подавати заяву на її перерахунок. При цьому, в кожному місяці, в якому відбулися зазначені події, бухгалтерська служба повинна подати довідкову звітність. В ній необхідно навести інформацію тільки по окремим працівникам-по тим, що претендують на виплати за рахунок коштів ФСС та по тим, що планують оформляти чи перераховувати пенсію.

Слід звернути увагу також на те, що при складанні квартального Додатку 4 в ньому слід вказати інформацію окремо по кожному місяцю звітного кварталу, а не заповнювати його загальною сумою.

Щодо Додатку 5, то його форма майже повністю відповідає змісту таблиці 4 колишнього звіту з ЄСВ, але до неї додана інформація про внутрішнє сумісництво переведення працівника на іншу посаду в межах підприємства. Цей додаток подається поквартально без розподілення сум нарахованих доходів по місяцям кварталу [4].

Отже, бухгалтерська звітність, яка містить дані про нараховані доходи громадянам, є важливим джерелом інформації для органів соціального страхування, пенсійного фонду та податкової служби, оскільки саме заробітна плата є базою оподаткування громадян, що перебувають у трудових відносинах з роботодавцями. Зміни, що відбулися останнім часом у формі і змісті цієї звітності надали можливість отримати необхідну інформацію з одного джерела, що є більш зручним і змістовним. З іншого боку під час складання об'єднаної звітності можуть виникати певні дискусійні моменти, які, сподіваємося, з часом і набуттям

практичного досвіду, будуть вирішені на користь громадян.

Список використаних джерел

1. Єрмолаєва М. В., Скиданенко Ю. Д., Трушина А. Ю. Річний фінансовий звіт підприємства: вплив міжнародних стандартів на його зміст і форму. *Вісник ХНТУСГ імені Петра Василенка*. Харків. 2017. Вип. 185. С. 200-215. URL: <http://dspace.khntusg.com.ua/handle/123456789/1634>
2. Єрмолаєва М. В. Облік та звітність щодо заборгованості перед фондами соціального страхування: новації поточного року. Зб. наук. праць наук.-практ. конф. професорсько-викладацького складу ПДАА за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році. Полтава. 2019. С. 102-104. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/5294/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D0%92%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2018_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB.pdf#page=102
3. Як складати новий звіт щодо заборгованості: метод рекомендації від ФСС. *Дебет-кредит. Бухгалтерські новини*. 2019. URL: https://news.dtki.ua/accounting/reposts/53322?_ga=2.172890147.1074125104.1615536503-932264505.1582711956
4. Ушакова Л. Об'єднаний звіт з ЄСВ та ПДФО. Вже за січень? *Податки & бухоблік*. 2021. № 5. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2021/january/issue-5/article-112901.html>

Жечева А.М., здобувач вищої освіти СВО магістр,
ОПП фінанси, банківська справа та страхування,
Науковий керівник – **Костякова А.А.**, д.е.н,
доцент кафедри Облік та оподаткування

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного,
м. Мелітополь

ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Форма бухгалтерського обліку - певна система реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних. [1 ст. 8, п. 5]

Вибір форми і застосування її окремих елементів залежать від типу підприємства, обсягу господарської документації, організації бухгалтерського обліку, наявної комп'ютерної техніки і кваліфікації облікових працівників. Ознаками форм бухгалтерського обліку є:

- наявність певної системи реєстрів хронологічного та системного (аналітичного та синтетичного) обліку;
- форма і зміст облікових реєстрів (окремі листки, книги, машинограми) з відповідними реквізитами, їх розміщення;
- взаємозв'язок окремих реєстрів;
- способи та технічні засоби запису господарських операцій у відповідні реєстри (ручним, за допомогою технічних засобів тощо). Форма бухгалтерського обліку має забезпечити:

- щоденний облік у хронологічному та системному порядку всіх здійснюваних господарських операцій;

максимальну економність витрат на ведення бухгалтерського обліку [2].

Більшість фахівців вважають, що в сучасних умовах господарювання застосовуються наступні форми обліку: